

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek
csak ismert kezekből
fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatnak
vissza.

A nyilt-térben minden
három hasábos garmond-
sor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi közlöny.

MEGJELEN HETENKINT EGYSZER.

Hirdetési díj:

A hirdetéseknek minden
egyes szó után 2 kr. fi-
zetendő.

Terjedelmes hirdetések
többszöri beiktatása,
kedvezőbb feltételek
alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás
után kincstári illeték
30 kr.

Felhívás

Sátoralja-Ujhely város közönségéhez, s minden nevelés-ügybaráthoz.

Sátoralja-Ujhely városban 1868-ik évben alakult tornaegylet fennállása óta, a s.-a.-ujhelyi gymnasium, rom. katolikus, református, gr. katolikus és izraelita elemi tanodák s leánynevelő-intézetek növendékeinek tornatanítása népközlani tanítóknak évenkénti tornatanítói képzése, s a zempléni honvédszülőalj altisztjeinek torna-képzése által: városi, illetve megyei s vidéki köznevelési s nevelési érdekekben nemes céljának, hivatásának megfelelve, közhaszonnal működik.

Létszükségének indoklására elég legyen felhozni csak annyit, hogy magában Ujhely városban 1000-re felül van a tanköteles növendékek száma, kikre a tornázás a törvény által is köteles tantárgyul határozott meg.

A tornaegyletet létrehívott ügybuzgó barátok, bizva abban, hogy az országban értelmiségre első sorban jelentkező városunkban egy tornaintézet fenntartása nehézségbe nem ütközend: 21-en társulva — személyes hitelükkel módosították az egyleti csarnok felépíthetőségét olyképen, hogy 3000 frt. kölcsönt vettek fel, a tornaegylet részére a helybeli takarékpénztárból — törlesztési váltóra, — s ezen a csarnok felépíttetett; viszont a tornaegylet ezen összeg biztosításul a társuló tagoknak lekötötte csarnokát, s összes 2000 frtot haladó értéket képviselő felszerelését.

A felszerelési s építkezési terhek az első években akadály nélkül törlesztettek, elannyira, hogy az egylet, érdekelt 3000 frt. tartozásán kívül minden terheit lefizette; ezen 3000 frt. törlesztésével azonban a közbejött nehéz idők súlyosodó nyomása alatt taglétszám csökkenés folytán nem birkozhatott meg.

Miután pedig ezen 3000 frt. tehertől eltekintve, létezése, közhasznu működése biztosítva van, mennyiben az évi 600 frt. országos segély, S.-a.-Ujhely város évi 100 frt. segélye, a helybeli pénztintézetek 150 frtra tehető évi segélyadományai, s a befolyó habár csekély tagdíjak a rendes kiadásokat teljesen fedezik, az egylet közgyűlése ezen lételet fenyegető 3000 frt. teher levétele iránt felterjesztésileg kereste meg a nm. vallás s közoktatási m. kir. minisztériumot, honnan azonban a közbejött országos pénzügyi viszonyok folytán, ez idő szerint kérelmével elutasítva lett.

A társuló tagok a 3000 frt. biztosított teher kifizetésével kötelesek lévén, — mennyiben egy nagy közönség, vidék s megye közérdekében nem találják magukat 21-en hivatottnak, nagyobb anyagi áldozathozatalra, felszólíták az egyletet, hogy a 3000 frt. teher kifizetése iránt egy vagy más uton intézkedjék, mivel ellenesetben kényszerítve lesznek szerződési jogokkal élve: a csarnok s összes felszerelvényei eladását eszközölni; kijelentve, hogy különben mérsékeltbb anyagi áldozathozatalban szíves készséggel osztoznak.

A dolog ily helyzetében nincs más mód hátra, mint első sorban S.-a.-Ujhely város tisztelt közönségére hivatkozni atekintetben, hogy több egyes hozzájárulásával a teher megosztatván, az intézet közhasznu működésének továbbra is megtartassék.

A módot illetőleg az egyleti választmány azt találta célhoz vezetőnek, hogy a 3000 frt. teher, 300 darab 10 frtos részvény által fedeztesék; s minden részvényes részvényei arányában mint alapítótag tulajdonosa lesz a tornaintézetnek,

s azon előnyben részesül, hogy az intézet kormányzásában nyert befolyásán kívül jogosítva lesz egy-egy gyermek ingyenes tornatanítására.

Ezen mód annál inkább hivatottnak látszik, mert a biztosító 21 tag részéről kijelentve lett: miszerint bizonyos számú részvények elhelyezésén túl a felülmaradó nagyobb számú részvényeket megtartani hajlandók.

Alulírott tornaegylet-választmány teljes bizalommal fordul a tisztelt közönséghez kétszeres kötelességből, hogy t. i. a bekövetkehető feloszlás esetére a felelősséget magáról — s illetve a biztosító tagokról elhárítsa atekintetben, hogy a nagy közönséget az ügy megmentésében segédkezni nyújtására nem szolították fel; továbbá hogyha lehetséges, megmentse magát az ügyet.

A kívánt áldozat nem oly nagy, mely egyeseket visszariaszthatna; s ha felhívásunk kellő mértékben nem támogattatnék, s ha csakugyan bekövetkeznék, hogy az intézetnek meg kellene szünnie, bizonyára egy szomorú bizonyítványa lenne annak, hogy nálunk közhasznu humanitárius intézet a polgárság önerejéből fel nem tartható, s hogy önszegélyre, önkormányzatra még fejletlenek vagyunk. S annál inkább, mert az államsegély bizonyára megközelíti azon mértéket, mely az állam részéről jogosan várható; s mert midőn máskülönb az intézmény közhasznu működése anyagilag is teljesen biztosítva van, habozás nélkül ki kellene jelenteni, hogy erkölcsi reputatiónk szenvedne, hogy egy 10,000 lakoson felül bíró városban, egy nevelési intézet 3000 frt. teher miatt pártfogás hiányában nem volt fentartható.

Felhívjuk azért a tisztelt közönség minden tagját, hogy segítségünkre jöve az adakozásban résztvenni sziveskedjék.

A részvény-aláírási iverk kezelésével id. Farkas Lajos, dr. Schön Vilmos, Bernáth Elemér s Meczner Gyula egyleti tagok bizattak meg.

Az aláírás kötelező ereje életbe lép — mihelyt annyi részvény helyeztetett el, — hogy a társuló tagok — a felesleget megtartani hajlandóknak nyilatkoznak, melynek bekövetkeztével minden részvény 2 hét alatt befizetendő.

A befizetés, illetőleg a részvények teljes elhelyezése után, a tornaegylet új alakuló közgyűlést tart, melyen a részvényes alapítótagok az egylet további működése iránt, az eddigi alapszabályok fenntartása, illetőleg módosításával határoznak.

S.-a.-Ujhely, 1875. ápril hó 20-án.

A s.-a.-ujhelyi tornaegylet.

MECZNER GYULA, id. FARKAS LAJOS,
jegyző. elnök.

Az iparos-osztály anyagi, erkölcsi és politikai helyzete.

— Heyduk Ambrustól. —

[Folytatás.]

Eszközölhető-e azonban a jelzett óriási öszszeg megtakarítása a jelen politikai egyenetlenségek és elégtelenségek közt akár a kormány, akár a törvényhozás vagy pedig a nemzet különvált politikai érdekeinek előtérbe nyomásaival? Valóban nem?

A kormány szándékba vett megtakarításával egyensúlyba hozhatja kiadásait és idővel megszorított bevételeiből fedezheti ugyan hiányait,

de a lejárt hét év erkölcs és jellemrontó kísérletei által megbénítva, még igen sokáig nem fog oly helyzetbe jöhetni, hogy egy „önálló magyar nemzeti bank“ alapítására megkivántató tőkét, állami megtakarítások folytán bocsáthatna a nemzet hitel-igényeinek betöltésére. Különösen akkor, midőn saját hitelét illetőleg is a legszorogatottabb viszonyok közzé sodortatott, mit eléggé megvilágít azon sajnos eset, hogy az „osztrák nemzeti bank“ a megszorult lakosságon segitendő egy és fél millió forintot csupán kézi zálogra remél kölcsön kaphatni, mely nemcsak hogy lealázó egy független kormányra nézve, hanem újabban igazolja azon fölényt, melyet a bank, jövőjének megszilárdítására, hazánkban már eddig is önmagának biztosítani képes volt.

Jelen törvényhozótestületünk pedig politikai elvek, de sőt elvtelenségek által szétszórva, mai nap oly különleges állást foglal el, főbb pártjaink saját kebelökben is a folyton szított hatalomvágy és egyenetlenségek következtében oly tömördek árnyalatokra oszlottak már, hogy mai szilárdságukat többé egy czérnaszál erejéhez sem lehet hasonlítani. Árnyalatokká oszolván, megrendíték a nemzet jobbjában a bennök helyezett bizalmat, és elfoglalni szándékolt álláspontjuk többé nem olyan, a melyből okszerűen következni lehetne: hogy a nemzet anyagi törekvésű érdekeiben hajlandók volnának ismét egyesülni, egyetérteni, vagy egyéni áldozatot hozni. Daczára a megbámulandó tehetséges államférfiúi szereplőknek és hangzatos szép honmentő beszédeknek, melylyel egyik párt a másikat a multakért felelőssé tenni iparkodik és az általok előidézett helyzetet kölcsönösen, keserű szemrehányásokkal világitják meg: a pártok önkebelökben egyéni érdekeket tolnak a nemzet jobblétének rovására előtérbe, egyesült „munka és takarékoság“ helyett; a kibeszélés után ismét háttérbe szorították közgazdasági ügyünk, sőt minden oly törekvés megbéníttatni szándékoltatik, melynek anyagi érvényesítése egyik avagy a másik nem szeretem politikai párt erősbülését helyezi kilátásba.

Az irányadó nagyok e téves egyenetlenségei közt Magyarországnak munkásosztálya, e figyelmen kívül hagyott kis nép van tehát kötelezve arra, hogy a takarékoságot megkezdve, példát nyújtson, és iparkodjék a munka hatalmával beszerezni azon eszközöket, melylyel e Magyarhaza nagygyá és erőssé tehető. De e nemes és hazafias czélt egyideűleg még kevésbbé közelíthetnék meg mint nagyjaink, miután hazafiai áldozatok hozására, anyagi helyzetöknél fogva egyénileg képtelenek. Hanem a hazának önzetlen szeretete és tiszta szándékkal párosult egy „hazafias szövetség“ — a nemzet nagy zömének mihamar rendelkezésére bocsáthatná azon mentő eszközöket, melyeket mielőbb működtetni kellene, hogy hosszas küzdelem után végre „közgazdasági önállóságunkat“ is győzelemmel koronázhaszunk.

Egy hazafias „országos hitelszövetségnek“ volna egyrésztől rendeltetése tömörült erővel oda hatni, hogy ingadozó valutánknak egyenlegezésére érzékszleteink mielőbb szaporíttassanak, és hogy az ezüstnek hazánkban maradása minden alakban biztosíttassék. Ez elérhető volna, ha a „hitelszövetség“ tagjai Magyarország édes hazánk anyagi jobblétének felvirágoztatása céljából egyesülvén: hazafias érzelmeitől áthatva köteleznék önmagukat: külföldre csakis oly iparcikkéért fordulni, melyeknek előállítására hazánkban teljes lehetetlen. Ha észszerűen megfontoljuk, hogy mi éven-

kint a külföldről csupán a szorosabb értelemben vett iparcikk behozatalaival mintegy 198.970,500 forint értékűt fogyasztunk, azonnal fel kell ismerünk iparunk szenvedőlegességét, és meg kell győződnünk arról, hogy az e tekintetbeni takarékoságunk folytán tömörkedérek érczincset menthetünk meg, mely ma szándékos meggondolatlansággal hordatik ki;

ha őstermelőink, a viszonyosság elvénél fogva oda törekednének: miszerint a külföldi vásárlók, hazai természetnyeiért ezüsttel fizessenek. Magyarország őstermelői csupán gabbaneműekben 15.947,542 vámmáza: 71.942,653 frt értékű terményt árusítanak el és feldolgozva 3.843,658 vámmáza lisztet: 34.570,598 forint értékben. Mely összeget a külföldi kémlész ezüst értékeit agioval kicserélve nagyobbrészt államjegyekkel egyenlítő ki; tehát mezői gazdaságunkban csupán gabona természetnyeiért is: 106.513,251 forint ezüst forgalmat biztosíthatnánk az országnak, melyet jelen viszonyaink közt teljesen nélkülözünk kellett. Továbbá:

ha erős akarattal, legalább néhány évek folyama alatt megtanulnánk nélkülözni: lankadatlanszorgalommal dolgozni és képzelt szükségleteinket korlátozni, azaz iparkodnánk háztartásunkban úgy intézkedni: hogy árúkért és őstermekéért, melyek éghajlatunk alatt semmi körülmények közt nem termelhetők, a lehető legkevesebb mennyiségű érczinc vitessék ki.

Magyarország 61,035. v. máza 8.659,245 frt ért. kávé: 101,014 v. m. 1.167,832 frt ért. déli gyümölcsöt; 376,936 v. m. 12.061,764 frt ért. cukrot; 111,691 v. m. 4.216,887 frt ért. fűszert; 137,167 v. m. 16.451,988 lenárut; 62,582 v. m. 15.014,645 frt ért. gyapjúárut; 134,933 v. m. 47.821,841 pipere és selyemárut; végre: 64,707 v. m. 16.176,750 frt ért. szót: és kötött árut: sat. fogyaszt évenkénti átlagban az „ipar és kereskedelmi“ államokból, melyekért ezüst vagy a megfelelő ráfizetés követeltetik. És e ráfizetés teszi leginkább hazánk kereskedelmi osztályának létét bizonytalanná; mert gyakran megtörtént, hogy ez árú megrendelésénél 6 - 10 %-os ágio vétetett számítási alapul, míg a fizetés bekövetkeztével 40 - 50 %-ék volt a felülfizetés, melylyel az ezüst kiegyenlítése megtörténhetett. A valuta ily folytonos ingatagsága miatt számos családok lettek aztán tönkre téve; és az szinte egyik oka kereskedelmünk hanyatlásának; „kereskedő és iparos“ osztályunk kiskorúságának.

A magánszövetkezés ez áldást terjesztő anyagi működését, — eredményeiben megszilárdíthatná végre a kormány:

ha terhes szerződéseinek megkötésénél az államháztartást mentől csekélyebb mérvben terhelné ezüstbe fizetendő hitelműveletekkel. Mert míg hazánkban az érczforgalom csupán képzeleti

és csak az eddigi kötelmek pontos betölthetése végett ezüst beszerzési költségeinket évenként 5 millió forintra tehetjük; folyton inogni fogjuk lábunk alatt érezni a talajt, mely „valutánk“ rendezhetésére szilárd testté nem alakulhat át;

ha minden hazai nagyobb mérvű állami vállalatot és az 1867-diki kiegyezés quotája szerinti hadfelszerelést, a magyar ipar részére a legnagyobb erélylyel követelné és fentartaná. A kormánynak egy ily határozott fellépése fokozná iparosaink munkakedvét, emelné vagyonosságát és ezzel egyidejűleg adóképeségét is, mely ismét az államháztartás előnyül szolgálna. A tömeges munka meginditása hazai iparunk fejlődését; biztosítaná iparunk nemzeti jellegét és gátat vetne azon süllyedésnek, mely a munka hiánya folytán iparos-osztályunknál már eddig is aggasztó mérvben észlelhető; továbbá:

ha a kormány a hazai bányászatot oly kedvezményekben részesítené: miszerint az ezzel foglalkozók több érczet és olcsóbban termelhetnének és ne volnának kényszerülve a hazának e legfontosabb iparágát a nagy megterhelhetőség miatt elhanyagolni, sőt eshetőleg be is szüntetni.

Midőn a magyar kormány 1867-dik évben a bányakezelést átvette, a rendelkezésünk alatt álló adatok szerint, aranyban: 3,654 vámfont: 2.467,880 forint; és ezüstben: 54,226 v. f. 2.440,186 frt értékben termeltetett. A bányászat azóta fokról-fokra hanyatlott és a legutolsó kimutatás szerint 1871-ről már csak aranyban: 2,784,30 vámfont: 1,879,406 forintot; és ezüstben: 40,254,87 v. f. 1,811,469 frt. érték volt; összesen: 3.690,875 forintot képviselve az 1867. évi, 4,908,066 forint ellenében, mely különbözet a termelésben: 1.217,191 forintnyi apadást tüntet elő. Holott ezüst szükségletünk évenként szaporodott, mert míg 1867-ik évben államháztartásunkat csupán a közös államadósság quotája: 11.926,630 forint évi ezüst kiadással terhelte, addig ez összeg az időközileg eszközölt különböző hitelműveletek által egész 51.593,090 forintra emelkedett.

A valuta rendezését támogató intézmények mellett az „országos hitelszövetségnek“ volna kötelme megszerezni azon alapot is, mely az „osztórák nemzeti bank“ további működését Magyarországon egészen szükségtelemithetné.

Az iskolai takarékpénztárak ügyében.

Folyó hó 7-én Budapest főváros közgyűlésében következő indítvány olvastatott fel:

„Belgiumban G. ent városban 1866-ban Laurent tanár és államtudós indítványozta és létrehozta az „iskolai takarékpénztárakat“, melyek abból állnak, hogy a tanulógyermek a legcsekélyebb pénzeket, melyek abból állanak, hogy a tanulógyermek

a legcsekélyebb pénzeket, melyeket a szüléktől vagy akárkitől gyümölcsre vagy más apróságokra kapnak, vagy a mit az ugynevezett „hétpénzből“ megtakarítanak, ha csak „centime“ (krajczár) számra is, átadják az osztálytanítónak. A berendezés igen egyszerű. A tanító minden osztályban egy könyvet vezet, melyben minden tanuló külön lapot bír, és melybe folytatólagosan minden betétel bevezetettetik; e lapnak egy másolata a tanuló kezében van. A felsőbb osztályban a tanulók maguk használtatnak fel a könyv vezetésére. A hét végén a tanító az összes betételeket az iskola elnökének (talán igazgatójának) adja át, ki ezt szintén rendesen bevezeteti, és a mint az összeg egy frankra emelkedett, azt valamely takarékpénztárba teszi, egy a tanuló nevére szóló könyvecske alapján. Ez a tanulóknak csak azért kézbesíthetetik, hogy szülőiknek előmutathassák; különben pedig az iskola-elnök őrzetere van bízva, a ki azt a szülőknek csak személyes jelentkezés vagy írásbeli kérvény alapján szolgáltatja ki. Valamint a tanítók csak oktatás által hathatnak a megtakarítási alkalom felhasználására és minden kényszer kizáratik, ugy másrészt — ha csak a szülék másképp nem rendelkeznek — a betétek visszafizetését vagy a takarékpénztári könyvecske kiadását sem megtagadni, sem késleltetni nem szabad.

A gyermekek — általában — nagyobb mértékben mint azt rendesen hinnék, a szülők neveléséhez hozzájárulnak; és e tapasztalást tették az iskolai takarékpénztárakkal is. Nem marad hatás nélkül, ha a néhány centime- (vagy krajczár)-ból, melyet a gyermek hetenkint a tanítónak átadott, vagy egy új ruha, vagy más efféle megvételik, és most már a többi gyermek is iparkodik a jó példát utánozni.

Ki adja azonban a teljesen szegényeknek, a kik még ily csekélységet sem tudnak nélkülözni? Ezeket Belgiumban a jótékonyosság támogatja, mely a szorgalmas tanulóknak betétek alakjában díjakat osztogat.

Mily roppant hatást és sikert idézett elő Gent városában e nyolcz év előtt kezdeményezett „iskolai takarékpénztár“ intézménye, mutatják a következő számok:

1873/74. iskolaév végével

9729 elemi tanuló közt már	7009
3130 kiseddővódába járó közt	1250
3799 továbbképző közt	1876

birt takarékpénztári könyvvel. Összesen 16,658 tanuló között 10,135 birt takarékpénztári könyvecskeivel. Egyedül az utolsó évi betételek tették Gentben a nevezett három iskolában 87,464, 10,000 és 27,631 frank, összesen egyedül a múlt évben 125,100 frankot. Gent kezdeményezését követték nemcsak egész Belgiumban, hanem már Francia-, Angol- és Olaszországban is.

Még érdekes az, hogy a fent nevezett Laurent urnak egy 1867-ben Guinard tudor által alapított 10,000 franknyi díj, fáradozásának jutalmául kiszolgáltattott.

Alázatos óhajtásom és kérésom tehát, hogy Budapest főváros hatósága kezdje meg a nevezett jótékony intézmény létrehozatalát; miáltal gyermekeinket már gyengéd korukban józan gazdálkodásra és ésszerű takarékosagra szoktatandjuk.

Tekintetes közgyűlés! Nem titok, hogy nemzetünk nagyrésze nem igen hajol a takarékosagra; szeretjük magunkat büszkén mint „magyar gaval-

is, és ha aztán oly igen fáj az, mi a szerelemnek ellenkezője, a tapasztalt gyűlölet: még golyót is képes repíteni abba az ostoba szivbe, mely azért volt legostobább, mert végtelenül szeretett.

Tiklaival már ez nem egy könnyen történhetett meg: lejárt aranykorát, — ilyenkor már a sziv dolgai mellett a hideg számító ész is szerepelni szokott.

Szederi összes vagyonát Boriska örökölte, — egyetlen leánya volt atyjának. Rea igazán ellehetett mondani, hogy: gazdag partie. Voltak is sokan, kik Baltai szerencsését irigyelték. De hisz ez közönséges dolog is: a szerelemnek mindig vannak irigyei.

A gyászév nagy lassan letelt, már csak néhány nap volt hátra, hogy Baltai Isten és ember előtt magának vallhassa Boriskát. Ó, mily nehéz volt még azt a néhány napot is eltölteni! Oly kegyetlen az idő az ember iránt. Mintha millió mázsákat rakna föl lábaira akkor, midőn a napokat percekkel szerelnők a semmiség tengerébe meríteni, míg ellenben sasszárnyakon repül akkor, midőn minden legkisebb pillanatot egy örökkévalósággá ohajtanánk változtatni.

Boriska egy nagynénjével maradt atyja halála után a szedervári kastélyban. Baltai majd minden nap ellátogatott a szomszéd faluból, hol atyja, egy megbukott vagyonvesztett szerencsétlen ember lakott, ki még fiát is alig volt képes kiiskoláztatni.

A szegény vagyonbukott fia megszerette a gazdag szomszéd leányát. És amit az istenek ott fent elvégezték, azt az emberi erő meggátolni nem képes. A szedervári kastélyban vígan szolgált a zenevért is forrongásba hozza. Csak aki figyelmesen vizsgálta volna, veendette észre, hogy a szép özvegy

„A Zemplén tárczája.“

Szabadban.

Üdítő, enyhe, szép tavaszi nap...
Sétálgatok kívül a szabadban.
Fölöttem megtért vándormadarak
Eveznek a tiszta kék magasban.
A völgy öléből illat száll felém:
Ibolyaillat szellő-szárnyakon.
Majd furulyaszó hallik csöndesen
Pásztorok ajkán közel tájakon.

Amott a halmon — el-elmerengve
Hol a csermely az erdőből kilép,
Mintha a rét vadvirága lenne —
Piroskendős lány ibolyákat tép...
Tovább a réten pillangót üzve
Szaladgál néhány kis cigánygyerek,
Még itt, idébb dalolva, fütölve
Szántogatnak a gazdaemberek.

A rónaságon szűz gulya legel,
S delelni lassan a tanyának mén...
Az ostorcsapás messze hangzik el,
Avagy ha kurjant a gulyás legény...
Majd itt a tanya szénakazalán
Jó kedvében a golya kelepel;
Majd a kakas szól, mire azután
Távol tanyákból újra más felel...

Mosolygó arczczal közeleg felém
Egy szép menyecske, ajkán vig dana,
Üdvözlöm őt, „adj Isten“ t illetén
Szép teremtesnek ki ne mondana?!
S meg is állna tán beszélni velem,
Ha nem sietne oly igen nagyon;
De a mezőre ebédet viszen,
S az idő már is délfele vagon. — —

Dél van... magasan ragyog fön a nap...
Kis tanyám felé tartok én is már.
Fölöttem újra vándormadarak
Daruk, libák szóltan serge száll.
Hosszu sorral evez el fölöttem,
S gyorsan, mint kit üznek, hajtának...
Hosszu sorral mennek, mint emlékim,
E múltba szálló vándormadarak.

BORÚTH.

Hejj mikor még Boriska volt!

— Beszély. —

Irta Farkas Bertalan.

[Folytatás.]

A nászünnepély gyászünnepélylyé változott. Harmadnapra a büszke Szederi ott pihent a földben; de átkát azt nem lehetett eltemetni. Boriskának folytonosan zugott fülében az. Ó az apai átok irtoztató!

Tiklai, a kudarcot vallott völegény összeszedte magát, s a kapufélfának is alig mondott bucsut, tovább állott. Nem abban a korban volt már, midőn az ember szívvél, lélekkel tud szeretni; midőn rajong, örvöng egy lény után, habár reménytelenül

lérok“ mind nem vagynak kiadni, mint „méltósága“ ésszerűtalyebb vagy talán örök (nem a fuka erény, mely inket taníts csak a gyermek és szoktatta át kíséren takarékos s

Indítetes közgnek a főváletbelépte pésekkel a ható intéz cilivisitáció érezhetőle

Rem deményezé megéyí st ményleni e csupán az „iskola hozatni.

Ez csére és és ugy h len hatós daadás va neki dies

E esti lapja következő

Az Cs.

sében v iskolai t indítvány vonatkozó roleményezetatba előmunk kolai ta hetne, szólnak, szunk, elodázás azon kö löi közü fontolóra ton vár fent éri jében a fogja, r már jó minden iskolai t szerzte — már ily

gyakran s ha az pir öntö revett. ilyenne aztán i V

percezi magát az apa

tább h a kesegye a

hogya nagyonyelni

szép ö variast adnak lönböz jas ve minde adta a büvölt fiatals ereje Ma eg mintha

lérok" mindenütt azzal kitüntetni, hogy nemcsak nem vagyunk fukarok, hanem hogy többet is tudunk kiadni, mint épen szükséges, gondolván: nemzetünk „méltósága” ezt így kívánja. De az sem titok, hogy egyszerű takarékoság nélkül alig lehet legcsekélyebb vagyont is szerezni, vagy ha ez már volna is, talán örökölt, meg is tartani. A józan takarékoság (nem a fukarság) oly társadalmi és nemzetgazdasági erény, mely ép oly szükséges, hogy arra gyermekeinket tanítsuk, mint akár más életerkölcse. És nemcsak a gyermekek fognak takarékoságra buzdítani és szoktatni (mely jó szokás azután egész életükön át kísérő), hanem ez sok — eddig talán nem takarékos szülőkre is jótékonyan hatand.

Indítványom tehát az: méltóztassék a tekintetes közgyűlésnek az „iskolai takarékpénztárak”-nak a főváros egész területén levő iskolákra nézve életbeléptetését elvben kimondani és a teendő lépésekkel a tekintetes tanácsot megbízni. E messzeható intézménnyel ismét egy lépéssel előhaladunk civilizációjában, anélkül, hogy ez házi pénztárunkat érezhetőleg terhelné.

Reményem, hogy Budapest főváros ebbeli kezdeményezését nem sokára országunk többi városai, megyéi stb. fogják követni; sőt azt is szabad reményleni, hogy a magas kormány is felkarolja és csupán jót magában foglaló eszmét, országsszerte az „iskolai takarékpénztárakat” közegei által létrehozni.

Ez hazánk jövő nemzedékei jellemére, erkölcsére és jólétére igen boldogító befolyással leend és úgy hiszem: áldani fogják Budapest főváros jelen hatóságát ez üdvözlés példaadásért, mely példaadás valóban megfelel fővárosunk méltóságának: neki dicső emlékoszlopul szolgálván századokon át.

Weisz Bernát Ferencz,
bizottsági tag.

E tárgyra vonatkozólag a „P. Ll.” f. hó 12. esti lapja egy cikket irt, mely magyar fordításban következőképen szól:

Az iskolai takarékpénztárakról.

Cs. A fővárosi bizottság legutóbbi közgyűlésében vette tárgyalás alá Weisz B. F. urnak az iskolai takarékpénztárak életbeléptetésére vonatkozó indítványát. A tanács előterjesztése szerint erre vonatkozólag mindenképp a tanügyi bizottság véleménye volna kikérendő. Ez előterjesztés határozatba is ment. A kérdés fontossága s némely előmunkálat, mely el nem kerülhető, mielőtt az iskolai takarékpénztárak rendszeresítésére térni lehetne, mindenesetre a tanács véleménye mellett szólnak, a melyben egyelőre magunk is megnyugszunk, miután abban épen nem az ügy szándékos elodázását, hanem inkább csak némi habozást látunk azon körülménnyel fogva, hogy fővárosunk képviselői közül ma még vajmi kevesen vették bővebb fontolóra az iskolai takarékpénztárak kérdését. Bizton várjuk azonban, hogy a tanügyi bizottság a fent érintett ügyre vonatkozó indítványt kellő idejében a közgyűlés előtt a legmelegebben ajánlani fogja, minthogy e kérdés az illető szakkörökben már jó ideje napirenden van; a bel- és külföld minden pedagógiai közlönye hoz tudósításokat az iskolai takarékpénztárak életbeléptetéséről, — világsszerte — még itt-ott Magyarországon is — vannak már ily pénztárak, s a hol csak ez intézmény meg-

gyakran tartósabban felelte szeméit a vőlegényen, s ha az hozzá szólt: alabástrom arcját erősebb pír öntötte el, amit ha más nem is, de Baltai észrevett. Oly könnyű ezt a pirt észrevenni! — és az ilyenek sugára beszokott hatni — a szívbe, hol aztán igen gyakran gyújt is.

Vajjon gyújtott-e Baltainál? . . .

II.

Boriska férjével a mézes hetek gyönyörteljes perceit éldele; boldognak, megelégedettnek érezte magát annak oldala mellett, kinek birhatásáért még az apai átkot is képes volt elviselni.

Nincs fájdalom, mit azért, kit szivünk legtisztább hevével szeretünk, el ne tudnánk szenvedni — a keserűség édes örömmé, a súlyos csapás könnyű gye a nők közt.

A legtöbb nőben megvan az a tulajdonság, hogy a másik szépségére irigy. De hisz ezt nem is nagyon lehet csudálni: a rutságon nincs mit irigyelni.

A fiatal emberek csak úgy törték magokat a szép özvegy után: mindenik első akart lenni az udvariasságban, első a bókolásban. Az effélékre sokat adnak a nők Szentelekiné azonban senkit sem különböztetett meg; szívesen beszélt, de keveset; nyájas volt, de nem csapongó kedélyű; mosolyában mindenkit részesített, de a közeledésre senkinek sem adta a legkisebb jogot is. És ezzel méginkább megbüvölte a tánczót, jókedvtől különben is nekihevílt fiatalságot. A női közönyösségnek valami lázító csábereje szokott lenni, mely még a legangoliosabb Ma egy éve szállt Boriska fejére az apai átkok, s mintha csak a véletlen bizarr játéka volna: ma ül-

honosult, jótékony hatásai a népesség minden rétegben észrevehetőek.

Napjainkban ugyan az iskola és iskolázás hatalmát gyakran túl is becsülik, — de ha tán nem is képes az iskola a jellem minden hiányait helyrehozni, annyi bizonyos, hogy a népességben gyökeret vert minden gonosz hajlam ellen az iskolában kell az irtást kezdeni, mert új erényeket csak ott ültethetünk. Az iskola ezen feladata újabb időben már nemcsak egyoldalul tanítás utján történik, — több és több tért foglal egyszersmind a gyakorlati oktatás is. Ma már nem elégszik meg a tanító pusztán szóbeli intésekkel a tunyaság vétké ellen, de valóságos iskolai dolgozót rendez be és gondoskodik arról, hogy a gyermekek a munkálkodásban kedvüket találják s azt megszeressék; foglalkoztatja tanítványait az iskola kertjében, s így veti meg a munkaszeretet és tevékenységi ösztön alapját, a mely pedig egyszer megszokva s karöltve iskolai takarékpénztárak intézményével, minden bünt már csirájában megfojtani képes.

De az iskolai dolgozda és iskolakert a jellem-művelésnek oly eszközei, melyek általános életbeléptetésének még nem kevés nehézség áll útjában; az első csak ott tenyészhet, hol a tanító maga is otthonos a berendezésben és vezetésben, s ez ma még ritkaság, — az iskolakertek ültetése pedig mind városban, mind falun anyagi áldozatokkal jár, s ez okból csak lassankénti felállításukat várhatjuk.

A jellemképzés egy módja sem valósítható oly könnyedén mint az iskolai takarékpénztárak. A tanító részéről ehez az egy jóakaraton kívül semmi különös előkészület nem kívánatik, s az egész intézmény semmi áldozatot sem követel. Nem tagadhajjuk ugyan, hogy egyedül általa nem érhetjük el azt, a mit az iskolai dolgozda és iskolakert közreműködésével oly nagy mérvben remélhetünk, de még egymagában is oly magas paedagogiai jelentőségű, hogy életbeléptetését nem ajánlhatjuk eléggé.

Nem akarjuk itt feltüntetni azon eredményeket, melyeket ez intézmény Belgiumban s különösen Gent városában előidézt, a nagyérdemű indítványozó Weisz B. F. e minden szónál jobban beszélő bizonyítékokat oly számokban sorolá föl, hogy itt legföllebb csak ismételni kellene azokat, de még se hallgathatunk el egyetmást ez intézmény paedagogiai becséről, a czéltől, hogy tisztelt olvasóink is, azok, akik tán paedagogiai szaklapokat nem olvashatnak. Némi fogalmat nyerjenek az iskolai takarékpénztárak jótékony hatásáról.

Mondjuk bár gondatlanságnak vagy könnyelműségnek a szülők részéről, de tagadhatlan tény, hogy az iskolás gyermekek rendszerint pénzhez is jutnak. E pénz a tanítónak sok gondot okoz, mert e pénzben rejlik csirája sok oly bűnnek, mely ellen az iskola később oly sok fáradsággal és gyakran kevés eredménnyel küzd. A gyermek mindenképp elött nyálank lesz, nyálankása nő éveivel majd más tárgyakra terjed, s végre oly fokra hág, a melyen már a szülők szerény ajándéka keveselve lesz; ilyenkor aztán oly vétkes hajlamok tűnnek föl, melyek a növendék jellemét, ha elég jókor föl nem fedeztetek és nem orvosoltattak, teljesen megrontják, s így őt a társadalomra káros egyénné alkotják. Tudunk eseteket, melyekben jómódu szülők gyermekei, miután rendes zsebpénzüket vágyaik kielégítésére kevés volt, eleinte állűrügyek alatt csaltak ki szüleiktől pénzt, melyet nyálankásukra fordítottak, — s aztán már nem állapódtak meg a bűn ösvényén, hanem

ték a boldog pár menyegzőjét. Vig, mosolygó arcok, mindenütt üdvözlő, jó kívánatokat tolmácsoló pillantások a boldog pár felé; ragyogó jókedv, pohár-csöngés, táncz, muzsikaszó . . . csakugy repültek a tánczó párok. Kinek jutott volna az eszébe, hogy ma egy éve zudult a boldog árva fejére a legborzasztóbb apai átkok? De ha eszébe is jutott volna valakinek: hol van az megírva, hogy be is kell teljesülnie. Ime már a mai boldog ünnepély is bizonyosság arra, hogy az átkok nem szokott mindig fogni.

A menyegzőn össze voltak gyűlve a környék előkelői, mindkét nemből egyiránt. Jelen volt az alig néhány napja itt megtelepedett Szentelekiné is: egy szépségben, bájokban ép egy mint anyagilag gazdag fiatal özvegy. A vendégkoszoruban még alig volt egynehány ismerőse, de máris annál több iriherré, a meggyaláztatás dicsőségé, az átkok áldássa, a bűn erénynyé krisztalizálódik az önzéstelen hű szerelemben . . .

Boriska egész odaadással csüggött férjén, s férje ő rajta viszont.

Hogy is lehetett volna az másként — a mézes napokban?!

Nem sokára bekövetkezett azon epochális időpont is, mely egyenesen a vizitelésre szokott szenteltetni.

Nevezetes időszak a fiatal házások életében. Ugyan fontolóra kell ám venni, hogy hol is vegye kezdetét az a — vizit. Egy rosszul „kimért” látogatás gyakran az ellenségeskedés magvát ülteti el két család közt.

Az ifju pár megkezdte a látogatásokat. A „staatsvizit” első helyen az élemedett kora Sziklainénál volt kitéve. Ez szerencsésen megtörtént: az

lopásra vetemedtek, eidegenítették tanulórsaik könyveit és iskolaszereit. A tanítói gyakorlatban ily esetek nem elszigetelten állanak, s azért szükséges, hogy az iskola egy ily már felismert baj ellen minden hatalmában álló eszközeivel küzdjön, s oda működjen, hogy a gyermekek már falai közt a takarékoságra szokjanak.

E célz az iskolai takarékpénztárak által minden különös fáradság nélkül teljesen elérjük. A tanítónak százszoros alkalom nyílik arra, hogy tanítványainak a takarékoság becsét és fontosságát előhozza; hogy őket felhívja tettel való megmutatására annak, hogy tanítását szívökre is vették, ezt pedig az által, hogy krajczárjaikat nem neki, de az ő közvetítésével egy takarékpénztárba helyezik el, mely pénzüket nevékre jegyezve kamatoztatja. A szülők pedig, kik a takarékoság erényének becsét még akkor is tudják, ha azt tán nem is gyakorolták, a gyermekükben kellő takarékoság csiráját bizonyára örömmel fogják tekinteni, fejlesztésére törekedni, — sőt a mire elég példa van — utóbb maguk is takarékosokká lesznek.

Ezek az iskolai takarékpénztárak eredményei! Hogy veszélyei is vannak, természetes, s ezeket ismerik a paedagógok is; sok gyermek kedélyében irigység fejlődik ki, másoknál a takarékoság tulajdonságba csap, pénzvággyá válik stb. De ép ez okból van az iskolai takarékpénztár a tanító kezében, a kinek pedig kötelessége nemcsak takarékoságra ösztönözni tanítványait, hanem örködni a fölött is, hogy azon kinövések, melyek alkalom adtával bünyökké is fajulhatnak, gyökeret ne verhessenek; szóval a tanító az iskolai takarékpénztárt csak mint nevelési eszközt tekintse, és semmi esetre se tartsa ezt cél gyanánt.

Kötelességünknek tartók ezeket e helyen megemlíteni, annál inkább, mivel itt-ott már is félelem kifejezésével hallók említeni, hogy a gyermekek az iskolai takarékpénztárak életbeléptetésével szüleikre majd egy új adót vetnek csak azért, hogy ez által minél takarékosabbaknak lássanak. E félelem minden alapot nélkülöz. Mi reméljük, még pedig teljes biztonsággal, hogy az iskolai takarékpénztárak eszméje fővárosunkban valószínű fog, s akkor mindenestre az érdemű indítványozót fogja azon újabb dicsőség jutalmazni, hogy egy kitünően paedagogiai és nemzetgazdasági jelentőségű oly intézményt kezdeményezett, mely czélzerű paedagogiai módon létesítve és egyetemesen keresztülvive nagy mértékben alkalmas a jövő nemzedék jellemfejlését előmozdítani, némely nemzeti bűnnek, mint cifrázkodás, rossz gazdálkodás stb. gyógyítását már az iskolában megkezdeni, és által a nemzeti vagyonosságot közvetlen emelni. Ez okból a kormánynak nemcsak földadata, de kötelessége volna az iskolai takarékpénztárak ügyét az iskolaközösségeknek a legmelegebben szívökre kötni, és megfelelő szabályzat szerint azok életbeléptetését megkönnyíteni.

Egy barátja az ügynek következőt ír:

„Az iskolai takarékpénztárak jelentősége, mint az híres megpendítőjük által kifejtetett, és mint az tényleg ott bebizonyult, a hol ez intézmény meghonosult, oly nagy, hogy alig lehet az azoktól várható szép eredményeket teljesen felsorolni. Az iskolai takarékpénztárak egyszerű jellegükből kiemelkednek és gazdaságilag úgy mint erkölcsileg, de még politikailag is számos üdvös következményt vonnak maguk után. Röviden összefoglalva azt mondhatjuk, hogy az iskolai takarékpénztárak a saját vágyak

örög Sziklainé teljesen meg volt elégedve Boriskával; szerinte tapintatosan felelt meg az etiquette szabályának: az első vizit kétségtelenül őt illette.

És ez előékenység oly kellemes hatással volt az öreg asszonyságra, hogy Boriskát azonnal első helyre tette kedvencei között.

És ez semmi esetre sem árthatott Boriskának: az öreg Sziklainével tanácsos volt jó lábbon állani.

Következett a második vizit.

A szedervári kastély elé négyes fogat rohogott.

Baltai karján hozta nejét s fölsegítette a kocsiba.

— Szentelekiné ő nagyságához — kiáltott a kocsisra.

— De kedvesem! — ellenveté Boriska — illő volna, hogy előbb régi ismerős szomszédunkat: Dengelékét látogassuk meg.

— Hát, édes angyalom! nem mindegy az?

— Szerintem nem! Aladárom.

— De ha én megígértem Szentelekinének, hogy ma meglátogatjuk: akkor is ellen fog mondani az én Boriskám?

— Megígérted, s mikor? — kérdezé Boriska megütözve.

— Még esküvőnk napján, angyalom!

— S hogyan jutott ez akkor eszedbe?

— Beszélgetés közben ejtém el édesem!

Boriska tartósan nézett férjére, s fehér arcán gyöngye pir futott végig.

A kocsis még mindig veszteg állott.

— Hajts! — kiáltott Aladár a kocsisra.

A négy pej szélként repült ki az udvarról.

[Folyt. köv.]

H i r d e t é s e k.

„ORION“

általános állatbiztosító-egylet Budapesten, biztosít: lovakat, szamarakat, öszvéreket, szarvasmarhát, juhokat, sertést és kecskét:

- járvány ellen;
- egyes betegségek és balesetek ellen, járványok bezárásával;
- vesztelési veszélyek ellen;
- herelési
- versenyfutó, vadászati és iskola lovakat, valamint vadászkutyákat, versenyfutás vagy vadászati balesetek ellen.

A vezérigynökség Abauj-Torna, Zemplén, Sáros, Szepes, Ung, Borsod megyékre; valamint Gömör-nyének Putnok, Rozsnyó, Krasznahorka-Várallya és környékére szorító részére névze alóírt kereskedő-cégre biztatván; ezt a t. cz. biztosító közönséggel, nemkülönbön ügynökséget elvállalni szándékozákkal, oly megkereséssel van szerencsém közölni, miszerint eziránt alulírttoz fordulni sziveskedjenek, hol mindenemü felvilágosítással készséggel szolgál.

„ORION“

által. állatbiztosító-egylet vezérigynöksége.

Weber Armin.

Iroda: Forgács-utca 20. sz. I. emelet Kassán.

3-3

<p>Sürgönyzési czim: HOFFMANN országút.</p>	<p>HOFFMANN S. és W. termény-, bizományi- és kiviteli üzlet BUDAPESTEN.</p>	<p>Iroda és Raktárak országút 48. sz.</p>
<p>A kereskedő uraknak és gazdaságoknak, a fogyasztási-egyleteknek és valamennyi élelmézesi raktáraknak ajánljuk következő cikkekben gazdagon felszerelt raktárunkat:</p>		
<p>Disznósír, elsőrendű pesti városi áru legfinomabb minőségben. Szalonna, és pedig: magyar légszáraz parasztszalonna. füstölt táblaáru. paprikás táblaáru Szilva, boszniai, szorbai, magyar, hordók vagy zsákokban. Hüvelyes vetemények, u. m. nagy, fehér bab, gyalogpaszuly, hámozott és hámozatlan borsó. Kendermag, babó, szép sárga kása, [hámozott köles]. Keményítő, legfinomabb Tullanglala. tömör.</p>	<p>Keményítő, közönséges. Lekvár, 1-ső és 2-odrendű. Enyv, szürke és kék. Mák, szürke és kék. Paprika, elsőrendű és középfinom. Csíríz, cipészek használatára. Szappan, tömör. Szilvórium, valódi szerémi és szlavoniai. Viasz, sárga.</p>	
<p>A legolcsóbb napi árak mellett. Árjegyzékeket kívánatra bérmentve küldünk. Felajánljuk továbbá szolgálatainkat minden gabbanemek, gyapju és egyéb országos termények bizományos bevásárlására, melyekre kívánatra megfelelő előlegeket is adunk.</p>		
<p>HOFFMANN S. és W. Budapestben.</p>		
<p>Alkalmas, szolid és jó ajánlatokkal ellátott ügynökök ajánlatait szívesen fogadjuk. [2-3.]</p>		

Első bécsi

KARTON-NYOMDAGYÁR

sátoralja-ujhelyi 27 kros fiókja.

Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy több oldalról nyilvánított óhajtsáknak megfelelőleg:

Sátoralja-Ujhelyben egy fiókraktárt

állítottunk fel legjobb hitelű bécsi gyári üzletünkől, melynek vezetésével

SCHÖN SÁNDOR urat biztuk meg.

és az abban találtató különféle cikkek, melyeknek minősége- s szilárdságáról mindenkor kezeskedünk, egyenlő árban

27 krjával

válogatva darab-, rőf- és páronként kaphatók.

Gazdag választéku áru-raktárunk kicsinyben összefoglalva a következő: Kosmanosi és francia perkal, ingkelme és jakonet-hutorczicz mindenféle színben, fehér halófűggyönyök, török hálókabátszövetek, sima vörzött és skót koczkás gyapju-ruhakelmék és flanell-baroketek, popelin, rips, diagonal mindenféle színben, imitations és palernos, továbbá 1/4 és 3/8 vásznak minden kigondolható nembben, valamint mangorolatlan fonalvászon, székcreas, házi bőr és családi vászon, fehér atlasz-grádlí ágyneműekhez, színes ágy-kanavász, len-damaszt törülközők és asztalkendők, mátráz és szofa-grádlí 1/4 és 3/8 széles fehér chifon és ingekhez való sirting, párnatokok, és nehéz nanking selyem nyakravatók és collierek mindenféle foglalmányban, férfiak és nők részére, férfi és női harisnyák, keztyűk, len és batiszt zsebkendők, különösen mindennemü kézmű- és szövött-árak, továbbá mindenféle nehéz és széles moire, creditor, fail, atlasz- és bársony-szallagok, valamint minden e nembe vágó cikkek, női pipere s confectio-tárgyak; minden igyekezetünk oda leendő irányozva, hogy mindenkor a legujabb és izlésteljes tárgyakkal szolgálhassunk. Emellett fiókraktárunkban egy külön osztályt rendezünk be, melyben minden Bécsből eszközöndő bizományi költségmentesen, csupán a postaköltségek megtérítése mellett, t. vevőink érdekében teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan és legjobban eszközöltetnek.

Szíves pártolást kérve, maradunk teljes tisztelettel

Első bécsi

karton-nyomdagyar

S.-a.-Ujhelyben, Schön Sándor urnál.

7-20.

Nyomatott a „Zemplén“ nyomdájában S.-a.-Ujhelyben.

Magyar észak

keleti vasút.

H i r d e t m é n y.

A helyi időknék a magyar vaspályakon f. a. május hó 1-jével leendő behozatalát illetőleg.

A menettery falragaszok, hirdalpokban közlött menettervek, a járatí könyvek, továbbá a közönség által látható az indóházakban előcsarnokokban, váró és éttermekben lévő vasuti órák f. év május hó 1-től többé nem a vasuti (budepesti) időt, hanem az illető állomásoknak megfelelő helyi időt fogják mutatni.

Budapest, 1875. évi áprilhóban.

2-3.

A magyar vasut-igazgatóságok.

Osztrák-magyar-gácsországi kötelék-forgalom.

F. évi május 1-jével az 1-ső magyar gácsországi, cs. kir. szab. Albrecht főherczeg és a cs. kir. szabad. Dniester-vasut következő állomásai, ugy-mint: Lemberg, Szerzec, Stryj, Stanislaw, Boryslaw, Drohobycz, Przemysl, Dobromil, Chyów, Ustrzki, Olsanica és Zagorz egyrészt, másrészt pedig Bécs közötti forgalomban (Miskolcz-Köbányán át) új díjazás lép életbe, mely az osztrák államvasut áruosztályozása alapján egyenes díjtételeket tartalmaz.

Díjzabások megjelenésük napjától kezdve kereskedelmi ügyosztályunkban (üllői-ut 5. sz.) valamint budapesti szállító-hivatalunkban (fő-ut 9. sz.) kaphatók.

Budapest, 1875. ápril 17.

2-3.

Az igazgatóságok.

Alulírott földbirtokrai kölesönök közvetítésével biztatván meg, — midőn ezt a t. cz. földbirtokosoknak figyelmébe ajánlja, — egyuttal a kölesönt igénybe vevőknek becses tudomásukra hozza, hogy a kölesön-tőke 32 év alatt 7% százalék visszafizetésével végképen letörlesztetik, s hogy a kölesönvevők a birtokra vonatkozó okmányokon kívül semmi költséget fedezni nem kötelesek, a mérsékelt közvetítési díjt is csak a kölesön megkapása után tartoznak fizetni.

Ajánlván a kölesönnek gyors kieszközlését, a földbirtokosok becses megbízatását tisztelettel kéri:
8-20 Schön József, S.-a.-Ujhelyben.

Alkalmazást nyer

a b.-olasz gazdaságnál egy irnok 120 frt. fizetéssel és élelmezéssel.

2-2.

Prihoda Lajos,

urad. tisztartó.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-től Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált, méregmentes, tiszta és teljesen ártalmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget s ifjúságot biztosítani. Ha a Ravissante naponként egyszer az ujjhegygyel az arcra vagy más testrésze dörzsöltetik, már a törülközős után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arcon támadt ránczok és himlőhegyek elsimittatnak. A Ravissante ifju arczsint idéz elő, a bőrt fehéríti, frissíti és finomítja; eltávolít legrosszabb idő alatt szep-lőt, májfoltokat, orvórosságot, s a bőr minden tisztátalanságait. Már az első kísérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhírű „Ravissante“-ját használni.

Egy üvegtok ára 1 forint 50 krajczár.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten: Dr. Lejosse főraktárában, király-utca 15. sz. I. c. 19. és S.-a.-Ujhelyen: Pintér Ferencz ur gyógyszer-tárában.

Vidéki rendelvények a legszigorubb titoktartás biztosítása mellett utánvétellel eszközöltetnek.

[4-25.]

Sátoralja

Előfiz

Egész év
Félévre
Negyedévre

Bérment
csak is
fogad
A kézirat

A nyilt
három ha
sor

Ze

A n

ügyminis

ján kelt

van szer

sági tag

májushó

E n

leend a

köteless

keinek

tatása.

A

becslő-l

Hogy a

gosan e

minden

elvek sz

mozat a

lék, me

A

ugy a fö

adózó-p

rint a fe

akként

érdek

feladatu

felelni

nagyho

felelöss

megye

nes érd

tekintve

nak a

Midőna

adja a fe

reszéne

vetett n

az önkö

felül ér

egyese

1.

jából a

becslő-

den bec

letben

ország

2.

tandók

ezekne

gos biz

tott ta

3.

jait a

törvény

akként

járás ö

birtok

tassék,

tok ké

4.

rásra o

Tokaji

alja-Uj

Sztrop